

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

A6-0042/2009

3.2.2009

POROČILO

o dopolnjevanju in usklajevanju kohezijske politike z ukrepi za razvoj
podeželja
(2008/2100(INI))

Odbor za regionalni razvoj

Poročevalec: Wojciech Roszkowski

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	10
MNENJE ODBORA ZA KMETIJSTVO IN RAZVOJ PODEŽELJA	13
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	17

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o dopolnjevanju in usklajevanju kohezijske politike z ukrepi za razvoj podeželja (2008/2100(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 158 in 159 Pogodbe o ES,
  - ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu, zlasti njenega člena 9¹,
  - ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 z dne 20. septembra 2005 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP)²,
  - ob upoštevanju Sklepa Sveta 2006/702/ES z dne 6. oktobra 2006 o strateških smernicah Skupnosti o koheziji³,
  - ob upoštevanju Sklepa Sveta 2006/144/ES z dne 20. februarja 2006 o strateških smernicah Skupnosti za razvoj podeželja (programsko obdobje 2007–2013)⁴,
  - ob upoštevanju teritorialne agende Evropske unije in prvega akcijskega programa za njeno izvajanje,
  - ob upoštevanju dela Komisije pri pripravi zelene knjige o teritorialni koheziji,
  - ob upoštevanju študije evropske opazovalne mreže za prostorsko načrtovanje (EPSON) z naslovom „Prihodnost ozemlja, teritorialni scenariji za Evropo“,
  - ob upoštevanju člena 45 svojega poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za regionalni razvoj ter mnenja Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja (A6–0042/2009),
- A. ker je pojem podeželsko območje opredelila Organizacija za mednarodno sodelovanje in razvoj, opredelitev pa vključuje značilnosti, kot sta majhna gostota prebivalstva in pomanjkljiv dostop do storitev, in ker Komisija to opredelitev uporablja pri opredeljevanju in opisovanju razvojnih ciljev za ta območja,
- B. ker se podeželska območja Evropske unije v različnih državah članicah zelo razlikujejo in ker medtem, ko je v nekaterih regijah in državah članicah za ta območja značilna demografska in gospodarska rast, se drugje pogosto soočajo z begom prebivalstva s podeželja, ki v urbanih območjih išče možnosti prekvalifikacije, kar ustvarja ogromne

---

¹ UL L 210, 31.7.2006, str. 25.

² UL L 277, 21.10.2005, str. 1.

³ UL L 291, 21.10.2006, str. 11.

⁴ UL L 55, 25.2.2006, str. 20.

izzive za podeželska območja,

- C. ker podeželska območja predstavljajo do 80 % ozemlja EU,
- D. ker se potrebe prehodnih območij med mestom in podeželjem z značilno gospodarsko strukturo, ki je podobna strukturi urbanih območij, zraven katerih se nahajajo, razlikujejo od območij, ki so pretežno podeželska, obrobna ali izolirana,
- E. ker je eden od ciljev Unije spodbujanje gospodarskega in družbenega napredka in višje stopnje zaposlenosti ter uravnotežen in trajnostni razvoj,
- F. ker se ekonomska, socialna in teritorialna kohezija lahko okrepijo z gospodarskim razvojem, spodbujanjem zaposlitvenih možnosti na podeželskih in urbanih območjih ter zagotovljenim enakim dostopom do javnih storitev,
- G. ker je reforma strukturne politike za obdobje 2007–2013 prinesla spremembe strukture skladov in načel za dodeljevanje pomoči iz njih ter oblikovanje novega Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, povezanega s skupno kmetijsko politiko in ločenega od kohezijske politike,
- H. ker so programi LEADER v preteklosti že pokazali, da je razvoj podeželja mogoče uspešno spodbujati z instrumenti regionalne politike,
- I. ker je za Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja pomembno zagotoviti vzajemno skladnost med dejavnostmi, ki se financirajo iz njega, in dejavnostmi, ki se financirajo iz strukturnih skladov, in sicer je treba vzpostaviti ustrezno usklajevanje pomoči iz različnih skladov, zlasti iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Kohezijskega sklada in Evropskega socialnega sklada, ter njihovo medsebojno dopolnjevanje,
- J. ker oblikovanje Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in ločitev financiranja razvoja podeželja od področja uporabe kohezijske politike in širše perspektive regionalnega razvoja ne smeta povzročiti podvojitve istih ciljev (na primer varstvo okolja, promet ali izobraževanje) ali njihovo opustitev,
- K. ker lahko stalen pretok sredstev med Evropskim kmetijskim jamstvenim skladom in Evropskim kmetijskim skladom za razvoj podeželja povzroči negotovost pri načrtovanju, po eni strani za kmete, po drugi pa za nosilce projektov za razvoj podeželja,
- L. ker zaradi proračunskih omejitev obstaja tveganje, da bo velik del sredstev, ki so na voljo v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj, uporabljen za krepitev gospodarske konkurenčnosti v največjih urbanih središčih ali v najbolj dinamičnih regijah, medtem ko so sredstva iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v glavnem namenjena izboljšanju konkurenčnosti kmetijstva, ki je še vedno gonilna sila podeželskih območij, in osredotočena na podporo nekmetijskim dejavnostim ter razvoju malih in srednje velikih podjetij na podeželju, zaradi katerih obstaja potreba po tesnejšem usklajevanju, s katerim bi zagotovili, da nobeno območje ne ostane nepokrito,
- M. ker imajo mala in srednja velika podjetja, zlasti mikro podjetja in obrtna podjetja, bistveno vlogo pri ohranjanju gospodarskega in družbenega življenja ter stabilnosti na podeželju,

- N. ker cilji politike razvoja podeželja ne smejo biti v nasprotju s cilji lizbonske strategije, če ta razvoj temelji na uporabi mehanizma relativne konkurenčnosti (večja donosnost in sorazmerno nizki stroški), zlasti v lokalni živilsko-predelovalni industriji ter v zvezi z razvojem malih in srednje velikih podjetij ter infrastrukture in storitev, kot so turizem, izobraževanje ali varstvo okolja,
- O. ker je treba priznati naravno vez med kmetijsko politiko in politiko razvoja podeželja ter njuno medsebojno dopolnjevanje,
1. meni, da običajna merila, ki se uporabljajo za ločevanje podeželskih območij od urbanih (manjša gostota prebivalstva in stopnja urbanizacije) ne zadostujejo vedno in dajejo samo delno podobo stanja; zato meni, da bi bilo treba preučiti možnost, da bi se dodala dodatna merila, ter poziva Komisijo, naj opravi analizo in poda konkretne predloge na tem področju;
  2. meni, da je treba zaradi velikih razlik med podeželskimi območji v različnih državah članicah in glede na to, da ta območja predstavljajo približno 80 % ozemlja Evropske unije, sprejeti in izvajati celovit pristop za njihov trajnostni razvoj, da bi izravnali obstoječa neravnovesja in spodbujali gospodarsko dinamiko urbanih in podeželskih območij; poudarja, da je treba s tem povezane ukrepe ustrezno financirati;
  3. v tej zvezi opozarja, da morajo imeti vse regije po vsej Uniji, vključno s podeželskimi in oddaljenimi območji, enake razvojne priložnosti, da bi tako preprečili nadaljnje ozemeljsko pogojeno izključevanje najbolj prikrajšanih območij;
  4. poudarja, da na številnih podeželskih območjih razvojne možnosti, zlasti za mlade in ženske, zmanjšujejo težave pri dostopu do javnih storitev, pomanjkanje delovnih mest in starostna piramida;
  5. poudarja, da na določenih območjih ni nikakršne alternative za določene oblike kmetijske proizvodnje, ki jo je iz razlogov okoljske in regionalne politike treba za vsako ceno ohraniti, še posebej na oddaljenih in višinskih kmetijskih območjih, izpostavljenih širjenju puščave;
  6. opozarja, da je Evropski svet v Göteborgu 15. in 16. junija 2001 razširil lizbonske cilje s pojmi trajnosti in kohezije ter da si politika razvoja podeželja prizadeva za trajnostno kmetijstvo, ohranitev nekmetijskih dejavnosti na podeželju, povečanje potencialov lokalnega razvoja, varovanje okolja, uravnoteženo prostorsko načrtovanje in razvoj malih in srednje velikih podjetij;
  7. je prepričan, da je za dobro izvajanje politike razvoja podeželja, katere cilj je zagotoviti dolgoročen trajnosti razvoj podeželskih območij, treba upoštevati naravne vire in posebnosti regij, vključno z varovanjem, spodbujanjem in upravljanjem podeželske dediščine, ter razvoj povezav in odnosov z urbanih območji;
  8. poudarja tudi, da je pomembno ovrednotiti območja alternativnih gospodarskih dejavnosti in priložnosti za diverzifikacijo poklicnih dejavnosti prebivalstva, ki se porajajo na takih območjih;

9. meni, da terjajo bodoča vprašanja, s katerimi se bo srečevalo podeželje, uravnoteženo razvojno politiko, ki naj vključuje vse družbene in gospodarske subjekte, vključno z malimi in mikro podjetji v proizvodnem in storitvenem sektorju, glede na njihovo vlogo v celostnem lokalnem razvoju;
10. meni, da mora biti politika razvoja podeželja v novih državah članicah osredotočena na izboljšanje učinkovitosti kmetijstva in zmanjševanje gospodarske razvojne vrzeli med podeželjem in mestom, med drugim s podpiranjem nekmetijskih dejavnosti, kar je cilj, ki ga je mogoče doseči tudi z uporabo strukturnih skladov;
11. pozdravlja ambicije, ki so bile izražene na drugi evropski konferenci o razvoju podeželja v Salzburgu leta 2003, vendar obžaluje, da se je z zadnjimi finančnimi perspektivami odobreno financiranje iz drugega stebra skupne kmetijske politike občutno zmanjšalo, kar lahko povzroči neučinkovitost ter razhajanje med kmetom in prebivalcem podeželja;
12. poudarja, da obstaja potreba po skladni, dolgoročni strategiji za razvoj podeželja, da bi tako olajšali najuspešnejšo in najučinkovitejšo uporabo vseh razpoložljivih virov financiranja;
13. poziva države članice in regionalne organe, naj v okviru sodelovanja s Komisijo ter v partnerstvu z vsemi pristojnimi oblastmi in organi, ki predstavljajo civilno družbo, pripravijo pregledno in dolgoročno strategijo za trajnosten razvoj podeželja na nacionalni in regionalni ravni, da se jasno opredelijo prednostne naloge in cilji pri razvoju podeželja ter se zagotovi prilagajanje, usklajevanje in dopolnjevanje pomoči iz različnih razpoložljivih virov;
14. poziva Komisijo, države članice in regionalne organe, naj zagotovijo, da bodo pri opredelitvi teh prednostnih nalog neposredno sodelovale organizacije, ki predstavljajo mala in srednje velika podjetja, mikro podjetja in obrtna podjetja, da bi se bolje odzvali na potrebe in pričakovanja teh podjetij;
15. priznava, da ima politika razvoja podeželja zelo pomembno vlogo pri določanju in obravnavanju posebnih problemov na podeželskih območjih, ter meni, da oblikovanje Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja za drugi steber skupne kmetijske politike predstavlja poskus bolj prožnega, strateškega, tematskega in celovitega pristopa k odzivanju na raznolikost razmer in obseg izzivov, s katerimi se soočajo podeželska območja EU, ter poenostavitve postopkov financiranja in zagotavljanja, da bodo sredstva usmerjena na ta območja;
16. opozarja, da so bile države članice pozvane, naj za to programsko obdobje pripravijo dva strateška dokumenta: nacionalni strateški načrt za razvoj podeželja in nacionalni strateški referenčni okvir za regionalno politiko (strukturni skladi); hkrati opozarja, da so bile države članice naprošene, naj med različnimi skladi sprožijo sinergijo in vzpostavijo delujoče usklajevalne mehanizme; obžaluje pa, da je bila pozornost v tem procesu namenjena predvsem razmejevanju različnih skladov in programov, ne pa ustvarjanju sinergije med njimi;
17. meni, da je politika razvoja podeželja lahko učinkovita le, če so ukrepi, ki se izvajajo v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, in politika regionalnega

razvoja usklajeni in dopolnjujoči, da bi se izognili dvojnemu financiranju in vrzelim; z zaskrbljenostjo ugotavlja nezadostno usklajenost med temi ukrepi v posameznih državah članicah v sedanjem programskem obdobju; zato poziva Komisijo, naj predlaga reforme, s katerimi bo zagotovila boljše usklajevanje pri načrtovanju in izvajanju ukrepov, ki se sofinancirajo v sklopu kohezijske in skupne kmetijske politike; priznava, da bodo reforma skupne kmetijske politike po letu 2013 in strukturni skladi EU priložnost za ponovno preučitev odnosov med razvojem podeželja na eni strani ter kmetijsko in kohezijsko politiko na drugi;

18. priznava, da je prvotna vloga politike razvoja podeželja še naprej ohranjati prebivalstvo na podeželju in mu zagotoviti dostojen življenjski standard;
19. meni, da je treba pristop ločevanja politike razvoja podeželja od kohezijske politike z oblikovanjem Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja strogo nadzorovati, da bi ocenili njegov resnični vpliv na razvoj podeželskih območij; poudarja, da je bil nov sistem uveden leta 2007, zato je še prezgodaj za sklepanje o prihodnosti te politike Skupnosti;
20. poudarja, da je ena od prednostnih nalog politike razvoja podeželja predlagati ukrepe, ki nimajo za posledico, da mora podeželsko prebivalstvo opustiti kmetijstvo, in ki med drugim tudi spodbujajo konkurenčne kmetije, pridelavo bioloških izdelkov, visokokakovostne tradicionalne hrane in pijače;
21. z zanimanjem ugotavlja, da osi 3 in 4 (LEADER) iz drugega stebra skupne kmetijske politike (politika razvoja podeželja), ki predstavljata 15 % vseh izdatkov Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, zadevata nekmetijske dejavnosti, ki se osredotočajo predvsem na diverzifikacijo podeželskih gospodarstev; meni, da glede na naravo posegov, ki so financirani v okviru teh osi in so podobni nekaterim ukrepom, financiranim iz strukturnih skladov, obstaja nevarnost prekrivanja;
22. poudarja pa, da je treba upoštevati predvsem možnosti prebivalstva, zaposlenega v kmetijstvu, ki bi mu moralo biti pri podpornih ukrepih v sklopu politike razvoja podeželja posvečene največ pozornosti;
23. poudarja, da je pomembno podpirati mlade kmete, da bi ostali na kmetiji, četudi se ne bi ukvarjali zgolj s kmetijsko proizvodnjo, in jim omogočiti razvojne spodbude in druge dejavnosti, na primer kmečki turizem ter okrepitev malih in srednje velikih podjetij na podeželju;
24. meni, da se glavni cilji politike razvoja podeželja lahko dosežejo le z zagotovitvijo ustreznih sredstev, ki se bodo uporabljala v skladu s prednostnimi nalogami, in da bi bilo treba sredstva, zbrana prek modulacije, porazdeliti med dejavne kmetijske skupnosti;
25. meni, da usklajevanje strukturne politike in ukrepov za razvoj podeželja omogoča projekte z večjo evropsko dodano vrednostjo; v tem vidi priložnost za trajno povečanje vrednosti podeželja, na primer z infrastrukturnimi ukrepi ali ukrepi za varovanje okolja;
26. poziva Komisijo, naj predloži natančne podatke in napovedi o uporabi sredstev iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja na podeželskih območjih in naj preuči

možnosti sodelovanja med Evropskim kmetijskim skladom za razvoj podeželja in strukturnimi skladi v smislu financiranja, ki je na voljo na podeželskih območjih;

27. poziva Komisijo, naj preuči, ali bi programi regionalne politike lahko pripomogli k temu, da bi kmetom omogočili zanesljiv prihodek, na primer z izvajanjem dejavnosti za varovanje okolja in narave ter za ohranjanje kmetijstva;
28. poudarja, da so med največjimi izzivi kohezijske politike trajnostni razvoj, višina prihodka na prebivalca, dostopnost, dostop do javnih dobrin in storitev ter zmanjševanje števila prebivalstva na podeželju in da je podpora gospodarskim dejavnostim v podeželskih regijah eden od najučinkovitejših načinov za uresničitev teh ciljev;
29. poziva Komisijo in države članice, naj sistematično upoštevajo podeželje v vseh politikah EU in ustrezno podprejo projekte za razvoj človeškega kapitala, pri čemer naj zlasti zagotovijo možnosti za usposabljanje kmetijskih in nekmetijskih podjetnikov na podeželskih območjih ter posebno pozornost posvetijo mladim ženskam, da bi spodbujali zaposlovanje in ustvarjanje novih delovnih mest;
30. poudarja, da je treba pri razvoju podeželskih območjih več pozornosti in podpore posvetiti ohranjanju naravne in obdelovalne krajine, ekološkemu turizmu, proizvodnji in rabi obnovljivih virov energije ter lokalnim pobudam, kot so lokalni programi zagotavljanja kakovosti hrane in lokalne kmečke tržnice;
31. poudarja vlogo malih in srednje velikih podjetij v razvoju podeželja in njihov prispevek h konvergenci na regionalni in lokalni ravni; poziva Komisijo, države članice ter regionalne in lokalne organe, naj dajo poudarek na krepitev konkurenčnosti, tudi s pomočjo drugim proizvodnim sektorjem, in spodbujajo podjetniški duh na podeželskih območjih, zlasti z odpravo upravnih, pravnih in načrtovalnih ovir ter s povečanjem spodbud za začetek nove podjetniške dejavnosti, pa tudi z zagotavljanjem večje podpore nekmetijskim dejavnostim in s spodbujanjem gospodarske diverzifikacije na teh območjih;
32. ponovno opozarja Svet, Komisijo, države članice in lokalne organe, da je pričakovano izginotje več milijonov malih podjetij na podeželju zelo pomembno ter bo močno vplivalo na zaposlovanje, s tem pa tudi na stabilnost podeželja; poziva, da se na vseh ravneh vsi potrebni ukrepi sprejmejo v tesnem sodelovanju z gospodarskimi in socialnimi partnerji;
33. priznava, da težave pri izvajanju politike razvoja podeželja obstajajo zaradi prepletanja med sektorskimi politikami in politiko teritorialne kohezije ter med njihovimi gospodarskimi in družbenimi razsežnostmi, zaradi številnih organizacijskih modelov porazdelitve pristojnosti in zaradi usklajevanja ukrepov na ravni držav članic; v tej zvezi ponovno poudarja potrebo po ustvarjanju sinergij med Evropskim kmetijskim skladom ter strukturnimi skladi in kohezijskim skladom in poziva Komisijo, naj nacionalnim, regionalnim in lokalnim organom pomaga pri razumevanju možnosti, ki jih nudijo ti finančni instrumenti; poziva države članice, naj zagotovijo dialog med organi upravljanja, da bi ustvarili sinergije med ukrepi različnih skladov ter povečali njihovo učinkovitost;
34. meni, da je za reformo financiranja razvoja podeželja potrebno, da Komisija najprej pripravi poglobljene študije za oceno vseh sektorskih politik, ki vplivajo na podeželska območja, predvsem skupne kmetijske politike in regionalne politike, v okviru kohezijske

politike in da se opredeli vrsta dobrih praks, ki izhajajo iz politike razvoja podeželja kot celote;

35. poziva Svet, naj skliče skupno neformalno srečanje ministrov za kmetijstvo in razvoj podeželja, na katerem bodo izmenjali mnenja o najboljših načinih za uskladitev kohezijske politike in ukrepov za razvoj podeželja, in naj povabi tudi posvetovalne organe EU (Odbor regij in Evropski ekonomsko-socialni odbor) ter predstavnike regionalnih in lokalnih organov;
36. zahteva, da Komisija do leta 2011 oblikuje delovno skupino na visoki ravni kot del zdravstvenega pregleda skupne kmetijske politike, ki bo pripravila predloge za zaščito prihodnosti podeželskega gospodarstva in vsega podeželskega prebivalstva po letu 2013;
37. poziva Komisijo, naj vzpostavi ali okrepi dejansko upravljanje in partnerstvo na vseh ravneh in pri tem neposredno vključi različne akterje, vključno z malimi in srednje velikimi podjetji in mikro podjetji ter gospodarskimi in socialnimi partnerji, da bi skupaj opredelili prednostne akcijske ukrepe, ki bodo čim bolj prilagojeni potrebam razvoja podeželja;
38. ugotavlja, da je treba proces razvoja podeželja povezati z interesi urbanih območij in ga dobro uskladiti s spodbujanjem razvoja urbanih območij, ter poudarja, da vzajemno delovanje med politiko razvoja podeželskih in urbanih območij ni niti zadostno niti učinkovito;
39. priznava potencial podeželskih skupnosti za pozitiven prispevek k okolju prek njihovega udejstvovanja v okolju prijaznih dejavnostih in pri razvoju alternativnih virov energije, kot so biogoriva, pri tem pa posebej upošteva štiri nove izzive, ki so izpostavljeni v pregledu politike razvoja podeželja, kot so biotska raznovrstnost in obnovljivi viri energije;
40. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

OBRAZLOŽITEV

Reforma strukturne politike za obdobje 2007–2013 je prinesla spremembe strukture skladov in načel za dodeljevanje pomoči iz njih.

Pomembna sprememba je bilo oblikovanje novega Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, ki je sedaj povezan s skupno kmetijsko politiko.

Ker je v finančni perspektivi za obdobje 2000–2006 financiranje razvoja podeželja povezano s strukturnimi skladi in kohezijsko politiko ter ločeno od financiranja skupne kmetijske politike, je Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja v novem finančnem okviru za obdobje 2000–2013 postal sestavni del dodelitev, povezanih s skupno kmetijsko politiko, in je zato ločen od kohezijske politike.

Zakonodajalci so z ločitvijo Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja od drugih strukturnih skladov in njegovim povezovanjem s skupno kmetijsko politiko želeli izboljšati uporabo pomoči iz tega sklada in olajšati izvajanje celostnega pristopa na podeželju.

Vendar je bil pogoj za uspeh teh sprememb ustrezno usklajevanje pomoči iz različnih skladov, zlasti iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Kohezijskega sklada in Evropskega socialnega sklada, ter njihovo medsebojno dopolnjevanje.

Po uvedbi teh sprememb se pojavlja vprašanje, ali je ta ločitev dejansko zagotovila učinkovitejšo uporabo razpoložljivih finančnih sredstev.

Povezovanje financiranja skupne kmetijske politike s financiranjem razvoja podeželja je le navidezna poenostavitev proračunske ureditve. **V resnici to prispeva k ločitvi financiranja ne kmetijskih dejavnosti od kohezijske politike in širše perspektive regionalnega razvoja ter podvojitvi nekaterih ciljev (npr. varstvo okolja in izobraževanje) ali njihovi opustitvi na obeh področjih.**

Ob upoštevanju obstoječih proračunskih omejitev dejansko obstaja tveganje, da bo velik del sredstev, ki so na voljo v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj, uporabljen za spodbujanje gospodarske konkurenčnosti v največjih urbanih središčih ali v najbolj dinamičnih regijah, medtem ko so sredstva iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v glavnem namenjena izboljšanju konkurenčnosti kmetijstva.

V teh okoliščinah bi se izdatki za podporo ne kmetijskim dejavnostim in razvoj malih in srednje velikih podjetij na podeželju znašli med obema skladoma in se ne bi mogli financirati iz nobenega od njiju.

Prav tako bi lahko prišlo do pomanjkanja sredstev za osnovne javne storitve in naložbe v infrastrukturo na podeželju, k čemur naj bi prispeval tudi kohezijski sklad.

V tem okviru je bistveno, da se pripravi pregledna in dolgoročna strategija za razvoj podeželja na nacionalni in regionalni ravni, kar bo omogočilo, da se jasno opredelijo prednostne naloge in cilji pri razvoju podeželja ter da se temu primerno prilagodi pomoč iz različnih

razpoložljivih virov.

Vendar bi povezovanje drugega stebra s kohezijsko politiko zahtevalo tesno usklajevanje dejavnosti na nacionalni ravni.

Razen tega je treba upoštevati druge dejavnike, ki vplivajo na razvoj, ter metode za financiranje razvoja podeželja.

1. Pojem podeželska območja še ni natančno opredeljen, zato moramo, ko govorimo o razvoju podeželja, razmisliti o tem, kako jih je mogoče opredeliti v smislu njihovih značilnosti in razvojnih ciljev.

Tradicionalno se podeželska območja razlikujejo od urbanih območij zaradi njihove manjše gostote prebivalstva, različne zaposlitvene strukture, nižjih prihodkov in slabšega dostopa do javnih dobrin. Z vidika teritorialne kohezije manjša gostota prebivalstva ne bi smela biti odločilna značilnost.

Eden od razvojnih ciljev Unije je posodobitev socialnih struktur, vključno z zaposlitvenimi strukturami. Zato je teritorialno kohezijo mogoče okrepiti s približanjem zaposlitvenih struktur na podeželskih in urbanih območjih. **Glavna izziva na področju teritorialne kohezije sta še vedno višina prihodka in dostop do javnih dobrin in storitev, podpora nekmetijskim dejavnostim v podeželskih regijah pa je najučinkovitejši način za uresničitev teh ciljev. Vendar dodelitev sredstev za razvoj podeželja ne sme povzročiti zmanjšanja sredstev za neposredno pomoč kmetijstvu.**

2. Skupna kmetijska politika se bo v prihodnjih letih verjetno temeljito spremenila. Prva priložnost za to je lahko pregled zdravstvenega stanja skupne kmetijske politike. V dosedanjih razpravah o strukturi skupne kmetijske politike je prevladovalo mnenje, da njeno financiranje ohranja raznolikost gospodarstva Unije in ne omogoča povečanja njegove konkurenčnosti. V sedanji finančni politiki Evropske unije je takšno mnenje delno upravičeno, vendar je v resnici vse odvisno od tega, kako se uporablja pomoč Skupnosti. Cilji politike razvoja podeželja zlasti ne smejo biti v nasprotju s cilji lizbonske strategije, če ta razvoj temelji na uporabi mehanizma relativne konkurenčnosti (večja donosnost in sorazmerno nizki stroški), zlasti v lokalni živilsko-predelovalni industriji ter razvoju infrastrukture in storitev, kot so turizem, izobraževanje ali varstvo okolja.
3. V okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja so bile za obdobje 2007–2013 določene naslednje prednostne naloge: 1. izboljšanje konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva, 2. povečanje varstva okolja in podeželja, 3. izboljšanje kakovosti življenja in diverzifikacija gospodarstva na podeželju, 4. ustvarjanje lokalnih zmogljivosti za zaposlovanje in diverzifikacijo (Leader). **Vendar se pri tem postavlja vprašanje, ali bi moral drugi steber skupne kmetijske politike ostati „politično korekten“ mehanizem za posredno podporo kmetijstvu, ali pa je treba finančna sredstva namenjati tudi upravičencem na podeželju, ki ne delajo v kmetijskem sektorju, in upravičencem, ki se bodo, medtem ko bodo ostali na podeželju, premaknili iz kmetijskega sektorja v drug poklicne dejavnosti. Ali ne bi ohranjanje razvoja podeželja znotraj področja uporabe SKP pomenilo, da se kmete prikrajša za prejšnje metode Unije za financiranje?**

4. Eden od glavnih razlogov za spor v razpravah o skupni kmetijski politiki bo določitev zneska neposredne pomoči za kmetijstvo (prvi steber) in višina sofinanciranja iz nacionalnih virov ob upoštevanju skupnostne narave skupne kmetijske politike. Posebno pozornost je treba nameniti predlogu Komisije za znižanje neposrednih plačil za velike kmetije ter za krepitev drugega stebra skupne kmetijske politike, to je razvoja podeželja s povečanjem stopnje modulacije.
5. Težave pri izvajanju politike razvoja podeželja so posledica prepletanja med sektorskimi politikami in politiko teritorialne kohezije ter med njihovimi gospodarskimi in družbenimi razsežnostmi. **Zaradi tega se dosednji ukrepi osredotočajo na razlike v pristojnostih in ne na sinergijo delovanja. Cilj usklajevanja pa bi morala biti ravno sinergija pri uporabi sredstev.** V posameznih državah članicah obstaja več načinov usklajevanja dejavnosti, povezanih z dodeljevanjem sredstev za razvoj podeželja. Trenutno je težko reči, da bi se rešitev določene države lahko uporabljala kot model za druge države. Zdi se, da je politična volja edini ključ do uspeha na tem področju, ne pa takšna ali drugačna organizacijska ureditev.

Ustrezna rešitev je zato lahko uporaba odprte metode usklajevanja pri tem vidiku sodelovanja na ravni Skupnosti.

Vendar je treba poudariti, da ima politika razvoja podeželja velik vpliv na teritorialno kohezijo. Zato se ne zdi upravičeno ločiti dejavnosti za razvoj podeželja od kohezijske politike in ukrepov za regionalni razvoj. Ta politika lahko bolje kot skupna kmetijska politika pomaga pri reševanju vprašanj razvoja podeželja, ki ne zadevajo kmetijskega sektorja, kot so prekvalifikacija ljudi za delo v bolj produktivnih gospodarskih sektorjih.

Kljub temu je vključitev politike razvoja podeželja v kohezijsko politiko in politiko regionalnega razvoja mogoča le pod pogojem, da se razvoju podeželja namenijo ustrezna sredstva ter da se ta uporabljajo v skladu s prednostnimi nalogami, določenimi za podeželska območja.

11.9.2008

MNENJE ODBORA ZA KMETIJSTVO IN RAZVOJ PODEŽELJA

za Odbor za regionalni razvoj

o dopolnjevanju in usklajevanju kohezijske politike z ukrepi za razvoj podeželja
(2008/2100(INI))

Pripravljalnica mnenja: Bernadette Bourzai

POBUDE

Odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja poziva Odbor za regionalni razvoj kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. ocenjuje, da je treba pri usmeritvi strukturnih skladov k ciljem lizbonske strategije v programskem obdobju 2007–2013 upoštevati posebnosti regij, ker lahko škoduje ciljem teritorialne kohezije in zmanjšanja teritorialnih razlik;
2. poudarja, da mora politika razvoja podeželja spremljati in dopolnjevati pobude skupne kmetijske politike ter pri tem upoštevati njene splošne cilje, kot so povečanje kmetijske proizvodnje in dohodka, stabilizacija trga ter zanesljiva in zadostna oskrba s hrano;
3. poudarja, da ima lahko podeželje zaradi svojih posebnih značilnosti težave pri prilagajanju na novo usmeritev regionalne politike: starajoče se prebivalstvo, težek dostop zaradi nezadostnih komunikacijskih in transportnih omrežij, napredujoče izseljevanje s podeželja, nižje ravni usposobljenosti podeželskega prebivalstva, pomanjkanje infrastruktur in javnih storitev, številne dejavnosti akterjev na podeželju, pomanjkanje inženiringa za izvedbo projektov ter ustreznih centrov, ki bi združevali podjetja in izobraževalno-raziskovalne ustanove;
4. v tej zvezi opozarja, da morajo imeti vse regije po vsej Uniji, vključno s podeželskimi in oddaljenimi območji, enake razvojne priložnosti, da bi tako preprečili nadaljnje ozemeljsko pogojeno izključevanje najbolj prikrajšanih območij;
5. poudarja, da na številnih podeželskih območjih težave pri dostopu do javnih storitev, pomanjkanje delovnih mest in starostna piramida zmanjšujejo razvojne možnosti, zlasti za mlade in ženske;
6. poudarja, da na nekaterih območjih ni nikakršne alternative za določene oblike kmetijske proizvodnje, ki jih je iz razlogov okoljske in regionalne politike treba za vsako ceno

ohraniti, še posebej na oddaljenih in višinskih kmetijskih območjih, izpostavljenih širjenju puščave;

7. opozarja, da je Evropski svet v Göteborgu 15. in 16. junija 2001 razširil lizbonske cilje s pojmi trajnosti in kohezije ter da si politika razvoja podeželja prizadeva prav za trajnostno kmetijstvo, ohranitev nekmetijskih dejavnosti na podeželju, povečanje potencialov lokalnega razvoja, zaščito okolja, uravnoteženo prostorsko načrtovanje in razvoj malih in srednje velikih podjetij;
8. poudarja, da lahko trajnosten in uravnotežen regionalni razvoj uspe le, če medsebojni vplivi med podeželjem in urbaniimi območji, na primer na področju izobraževanja, povezovanja, oskrbe s hrano, ravnanja z odpadki, porabe energije in varstva okolja, temeljijo na pristopu, ki v enaki meri odraža interese obojih; poudarja tudi, da bi bilo treba v ta namen posvetiti posebne programe odnosom med urbaniimi območji in podeželjem;
9. meni, da terjajo bodoči izzivi, s katerimi se bo srečevalo podeželje, uravnoteženo razvojno politiko, ki naj vključuje vse družbene in gospodarske subjekte, vključno z malimi in mikro podjetji v proizvodnem in storitvenem sektorju, glede na njihovo vlogo v celostnem lokalnem razvoju;
10. meni, da mora biti politika razvoja podeželja v novih državah članicah osredotočena na izboljšanje učinkovitosti kmetijstva ter zmanjševanje gospodarske razvojne vrzeli med podeželjem in urbaniimi območji, med drugim s podpiranjem nekmetijskih dejavnosti, kar je cilj, ki ga je mogoče doseči tudi z uporabo strukturnih skladov;
11. meni, da je vloga Unije, zlasti v novih državah članicah, lajšanje prestrukturiranja kmetijstva, trajnostnega gospodarskega in družbenega razvoja ter uravnoteženega odnosa med podeželjem in urbaniimi območji;
12. pozdravlja ambicije, ki so bile izražene na drugi evropski konferenci o razvoju podeželja v Salzburgu leta 2003, vendar obžaluje, da se je z zadnjimi finančnimi perspektivami odobreno financiranje iz drugega stebra skupne kmetijske politike občutno zmanjšalo, kar lahko povzroči neučinkovitost ter razhajanje med kmetom in prebivalcem podeželja;
13. meni, da za utrditev kmetijskih struktur v novih državah članicah ukrepi za utrditev drugega stebra ne smejo vključevati prenašanja sredstev iz prvega stebra, temveč morajo biti podprti s prispevki iz strukturnih skladov in kohezijskega sklada za programe za razvoj podeželja;
14. priporoča Komisiji, naj oceni vse instrumente, uporabljene za izvajanje in finančno izvrševanje skladov EKSRP, ESRR in ESS po posameznih regijah, da bi preverili, ali se podeželje pri delitvi sredstev iz skladov razvija na najboljši možni način;
15. ponavlja poziv Parlamenta, naj se izvede podrobna analiza ugodnosti, ki so jih deležni različni gospodarski kmetijski in nekmetijski subjekti na podeželju, kakor tudi rezultatov, zlasti glede ustvarjanja in ohranjanja delovnih mest; ponovno poziva Komisijo, naj izvede podrobno študijo po posameznih regijah, ki bo omogočila določitev potreb po podpori teh subjektov, za oblikovanje nove skladne politike za podeželje;

16. meni, da je treba upravljanje in partnerstvo okrepiti s tesnejšim usklajevanjem med javnimi organi ter vsemi gospodarskimi in socialnimi partnerji na evropski, nacionalni in lokalni ravni za opredelitev, izvajanje in nadzor lokalnih politik za podeželje;
17. predlaga, da se od začetka obdobja financiranja, ki se prične z letom 2014, sprejmejo ukrepi, ki bodo zagotovili, da se bodo strukturni skladi bolj približali potrebam podeželskih območij ter da bo financiranje iz drugega stebra skupne kmetijske politike seglo prek meja kmetijskega sektorja, da bi tako zagotovili celostno politiko za podeželje; skladno s tem poziva k okrepitvi sinergij med skupno kmetijsko politiko in kohezijsko politiko; priznava potrebo po boljšem usklajevanju obeh politik, da bi tako spodbudili sinergije in dopolnjevanje med politiko regionalnega razvoja in politiko razvoja podeželja ter s tem omogočili enotno in celostno izvajanje njunih ciljev;
18. poudarja, da obstaja potreba po skladni, dolgoročni strategiji za razvoj podeželja, da bi tako olajšali najuspešnejšo in najučinkovitejšo uporabo vseh razpoložljivih virov financiranja;
19. zahteva, da Komisija do leta 2011 oblikuje delovno skupino na visoki ravni kot del zdravstvenega pregleda skupne kmetijske politike, ki bo pripravila predloge za zaščito prihodnosti podeželskega gospodarstva in vsega podeželskega prebivalstva po letu 2013.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	10.9.2008
Izid končnega glasovanja	+: 31 -: 1 0:
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Bernadette Bourzai, Niels Busk, Luis Manuel Capoulas Santos, Giuseppe Castiglione, Giovanna Corda, Albert Deß, Constantin Dumitriu, Michl Ebner, Ioannis Gklavakis, Lutz Goepel, Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf, Esther Herranz García, Lily Jacobs, Elisabeth Jeggle, Heinz Kindermann, Stéphane Le Foll, Mairead McGuinness, Rosa Miguélez Ramos, James Nicholson, Neil Parish, María Isabel Salinas García, Agnes Schierhuber, Willem Schuth, Alyn Smith, Andrzej Tomasz Zapałowski
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Katerina Batzeli, Gábor Harangozó, Astrid Lulling, Hans-Peter Mayer, Catherine Neris, Markus Pieper, Kyösti Virrankoski

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	20.1.2009
Izid končnega glasovanja	+: 46 -: 0 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Emmanouil Angelakas, Stavros Arnaoutakis, Elspeth Attwooll, Jean Marie Beaupuy, Rolf Berend, Jana Bobošíková, Victor Boșținaru, Wolfgang Bulfon, Giorgio Carollo, Antonio De Blasio, Gerardo Galeote, Iratxe García Pérez, Eugenijus Gentvilas, Monica Giuntini, Ambroise Guellec, Jim Higgins, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Mieczysław Edmund Janowski, Rumiana Jeleva, Gisela Kallenbach, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Miloš Koterec, Constanze Angela Krehl, Florencio Luque Aguilar, Jamila Madeira, Sérgio Marques, Yiannakis Matsis, Miroslav Mikolášik, James Nicholson, Jan Olbrycht, Maria Petre, Markus Pieper, Pierre Pribetich, Giovanni Robusti, Wojciech Roszkowski, Grażyna Staniszevska, Catherine Stihler, Andrzej Jan Szejna, Oldřich Vlasák, Vladimír Železný
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Domenico Antonio Basile, Brigitte Douay, Madeleine Jouye de Grandmaison, Zita Pleštinská, Samuli Pohjamo, Richard Seeber